

ส่วนการต่างประเทศ
สำนักยุทธศาสตร์การเกษตร วิจัยประเมินผล และส่งเสริมกิจการพิเศษ

จีนประกาศจะให้เงินกู้กัมพูชาจำนวน ๓๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ ๑๐,๔๖๗ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือในการในการสร้างโรงสี ลานตาก และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นอื่น ๆ โดยใช้เก็บรวบรวมข้าวเปลือกของเกษตรกรได้ถึงหนึ่งล้านตัน

ศาสตราจารย์ Bui Chi Buu รองผู้อำนวยการสถาบันวิทยาศาสตร์การเกษตรเวียดนาม ให้ข้อคิดเห็นว่า สาเหตุที่จีนให้การสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าวของกัมพูชาในครั้งนี้ ไม่น่าจะใช้เพราะการมองเห็นศักยภาพในการพัฒนาข้าวของกัมพูชา หรือต้องการให้กัมพูชาผลิตข้าวป้อนตลาดจีน โดยคำตอบของเรื่องนี้จะมองเห็นได้จากวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างเวียดนามกับจีนในระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่า จีนจะเปลี่ยนแปลงนโยบายการซื้อข้าวอยู่เป็นประจำเพื่อกดดันให้ราคาข้าวต่ำลง โดยเฉพาะการซื้อข้าวที่มีปริมาณมาก อีกทั้งธุรกิจจีนเข้าไปแทรกแซงกลไกตลาดการค้าข้าวของเวียดนามในทุกแห่งทั่วประเทศ ซึ่งกลยุทธ์ของจีนจะก่อให้เกิดความยากลำบากในการผลิตข้าวของเวียดนามและเศรษฐกิจโดยรวม อย่างไรก็ตาม ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้นี้ กัมพูชายังไม่ใช่คู่แข่งของเวียดนามในการส่งออกข้าว

ในแต่ละปีกัมพูชาจะส่งออกข้าวประมาณ ๓ ล้านตัน ในขณะที่เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ ๓๐-๔๐ ล้านตัน โดยกัมพูชาส่งออกข้าวหอมอยู่ที่ระดับราคา ๗๐๐ เหรียญสหรัฐ ต่อดัน (๒๔,๖๓๐.๒๕ บาท ต่อดัน) ขณะที่เวียดนามส่งออกข้าวหอม ๓-๔ ล้านตันในระดับราคาที่สูงกว่า

อย่างไรก็ดี พบว่าการส่งออกข้าวของเวียดนามคือการพึ่งพาการตลาดจีนเป็นหลัก การที่จีนยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือในการพัฒนาการผลิตข้าวกัมพูชา น่าจะส่งผลให้เวียดนามขายข้าวได้ในระดับราคาที่ต่ำลงในอนาคต

นักวิเคราะห์ตั้งข้อสังเกตว่า การที่เวียดนามยังคงส่งออกข้าวไปยังประเทศจีนทั้ง ๆ ที่ไม่มีผลกำไร น่าจะเกิดจากความไม่ชัดเจนในนโยบายข้าวของเวียดนาม หากเวียดนามต้องการผลิตข้าวเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร แนวทางที่ควรดำเนินการคือ ต้องค้นหาความต้องการบริโภคข้าวของตลาดภายในประเทศ และกระจายข้าวเข้าสู่กลุ่มผู้บริโภคผ่านเครือข่ายห้างสรรพสินค้า ซึ่งพบว่าปัจจุบันจะขายข้าวได้ในราคา ๑๐,๐๐๐-๑๒,๐๐๐ ดองต่อกิโลกรัม (ประมาณ ๑๕.๗๕-๑๘.๗๗ บาท) สูงกว่าราคาส่งออกข้าวไปประเทศจีน ซึ่งได้ราคาเพียง ๘,๐๐๐ ดอง (ประมาณ ๑๒.๕๑ บาท) แต่ถ้านโยบายข้าวของเวียดนามเป็นการผลิตข้าวเพื่อการส่งออก ก็ควรจะกำหนดยุทธศาสตร์การส่งออกข้าวที่ชัดเจน มีการลงทุนด้านเทคโนโลยีและดำเนินการผลิตอย่างเป็นมืออาชีพ

Le Van Banh อดีตผู้อำนวยการสถาบันข้าวลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Delta Rice Institute) ผู้เชี่ยวชาญการส่งออกข้าวที่มีชื่อเสียงของเวียดนาม เตือนว่ามีความเป็นไปได้ที่จีนจะใช้เทคนิคประการต่าง ๆ ในการกดดันให้ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามมีระดับราคาต่ำลง

.....